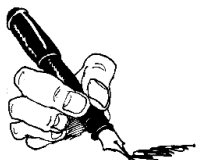

De Wildenborcher

September 2015

Beste Buurtgenoten,

De Wildenborch heeft sinds het Oranjefeest in juni weer een koningin, schutterskoningin Mariska. Hierover en over veel meer van het Oranjefeest kunt u lezen en bekijken in deze Wildenborcher van september 2015. Op de vrijdagavond ervoor was er geen barbecue, maar wel lekker eten en tegelijk luisteren naar de troubadour. Nu weten we ook hoe de naam Gelderland is ontstaan.

Onze nieuwste buurtgenoten waren op de 'Oranjefeestavond' in de Kapel, de familie Gies. Erik en Elly met hun kinderen Esmee en Joris wonen op Nijlandweg 4a, ze stellen zich nu voor. Welkom in de buurt!

In een 'In Memoriam' herdenken we:

Dhr. Johan Bannink van de Wildenborgseweg, hij heeft hier 88 jaar gewoond.

Dhr. Jan Huls van de Giezenkampweg, hij woonde hier 86 jaar.

Het diamanten bruidspaar Martin en Cathrien Kornegoor wordt 'in het zonnetje' gezet. Hendrik Jan maakte een foto en Lucie ging bij hen langs om herinneringen te noteren. Ze kregen dit voorjaar een achterkleinzoon: Gijs. De hele familie Kornegoor gefeliciteerd!

Er is weer een grote variatie van artikelen, hier een overzicht:

- Ingrid Beens, Galgengoorweg, schrijft de geschiedenis van hun huis 'De Niekamp'.
- Hennie Rossel is pomoloog. We stelden hem een paar vragen over oude fruitrassen.
- Jan Pardijs, Mosselseweg, vertelde aan Lucie over de plek waar hij woont, en over veel waarmee hij bezig is en ook over zijn boomgaard met hoogstam appelbomen.
- Het Oranjefeest:
 - Oranjefeestavond op 19 juni in de Kapel, door Marianne.
 - Oranjefeest op zaterdagmiddag, 20 juni: een verslag door Jacintha.
 - Fotoblad: 'Oranjefeest voor iedereen in de Wildenborch'.
 - Fotoblad: 'Stoelendans en Ringsteken'
 - Vogelschieten, meer geluk dan wijsheid, door schutterskoningin Mariska van Ditshuizen.
- 'Postvak In' werd ingestuurd door Lynn Mennink, ze wil later ballerina worden.
- Jan en Annie Kornegoor zijn grootouders van Gijs, een foto van hem.
- Michel Staring schreef in 1989 in het vriendenboekje van school. Hoe is het nu?
- 'Recept' Tamme Kastanjes, als je ze vindt in het Bosket kun je er een cake van maken.
- 'Mansholt' was het thema van de theatervoorstelling die door Marianne e.a. werd bezocht.
- Gerrit Kruisselbrink woont 50 jaar in de Wildenborch, op 't Schoolhuis.
- Marianne had een buurtavond in de Kapel en op het Hans Ezermanplein.
- Jennine schrijft, evenals in de twee voorgaande Wildenborchers, over de dichter Staring, deze keer: 'A.C.W. Staring aan het werk'.

Penicilline: wist u dat dit pas 70 jaar geleden voor 't eerst in ons land werd toegepast? Het tweejarige meisje Marjo kreeg in Nederland tijdens de bevrijding in 1945 als eerste penicilline toegediend. Lees het verhaal van Landrot op pagina 20.

Kasteel de Wildenborch besteedt dit jaar aandacht aan de 175^e sterfdag van A.C.W. Staring. Op 16 augustus werd het boek 'Dichter bij de Graafschap' gepresenteerd waarin gedichten, zeer korte verhalen en foto's een actueel beeld schetsen van het gebied waarin de dichter Staring destijds leefde. Marianne schrijft op pagina 27 over deze presentatie.

Op 13 september komt Het Gelders Orkest in de tuin van de Wildenborch. *Een uniek concert op een unieke plek*. Misschien kunt u dat zelf gaan beluisteren. In het volgende nummer is daar vast wat over te lezen, evenals over de Staringavonden.

Hartelijk bedankt voor ieders bijdrage!

Namens de redactie, Joke Wiltink.

Bijzondere dank aan de beide fotografen: Hendrik Jan Meulenbrugge en Johan Braakman.
De foto's van Johan zijn ook te zien op www.achterhoekfoto.nl

De Wildenborchse Kapel

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en e-mailadressen:

Joke Wiltink	(0575) 55 67 48	wiltwess@hetnet.nl
Reinier Klein Brinke	(0575) 55 65 12	reinierkleinbrinke@planet.nl
Lucie Bartel	(0575) 55 65 33	info@luciebartel.nl
Marianne Been	(0573) 25 20 01	marianne.been@kpnmail.nl

Inzenden copy vóór 20 oktober 2015

Naar wiltwess@hetnet.nl

Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

Hebt u dit jaar al gedacht aan uw vrijwillige bijdrage voor De Wildenborcher?

Iban: NL95RABO 0366412353 ten name van Kapel Wildenborch.

Als u de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden. Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

In Memoriam:

Johan Bannink 1927- 2015

Een rustige en vriendelijke buurman is ons ontvallen, Johan Bannink.

Hij is 88 jaar geworden en heeft al die jaren in de Wildenborch gewoond.

De laatste jaren van zijn leven was hij afhankelijk van dialyse, drie halve dagen per week ging hij daarvoor naar het Deventer Ziekenhuis.

Op zaterdag 13 juni 2015 overleed hij, thuis in zijn eigen vertrouwde omgeving.

Johan Bannink, beter bekend als 'Johan van Haneveld' werd geboren op 15 mei 1927 op boerderij 't Haneveld, aan een zandweg met het adres N18 wat later veranderde in Wildenborgseweg 4 in Barchem.

Hij ging in de Wildenborch naar de Prinses Julianaschool en daarna naar Zelhem naar de Landbouwschool om vervolgens boer te worden.

Op 24 juni 1949, trouwde hij met Jo Klein Bramel. Samen kregen ze vier kinderen. Er kwamen drie kleinkinderen en 2 achterkleinkinderen.

Johan en Jo waren bijna 66 jaar getrouwd.

Op hun eigen boerderij werkte Johan samen met zijn vrouw Jo en sinds 1966 samen met zijn zoon Bertus, met wie hij het bedrijf toen samen had. Naast het boer zijn op eigen bedrijf had Johan meerdere bestuursfuncties. Deze waren zowel op zijn vakgebied als ook in de kerk. Hij was o.a. bestuurslid bij de werktuigenvereniging in de Wildenborch, maar ook 12 jaar lang kerkenraadslid in Barchem.

Johan en Jo woonden nog steeds zelfstandig. Zoon Bertus en schoondochter Reina, als 'mantelzorgers' heel dichtbij, konden hulp geven waar dat nodig was. Ze boden zorg samen met de thuiszorgmedewerkers, ook de laatste dagen van Johans leven.

Op de rouwkaart staat de Bijbeltekst uit Psalm 37:5:

Wentel uw weg op de Here, vertrouw op Hem, want Hij zal het maken.

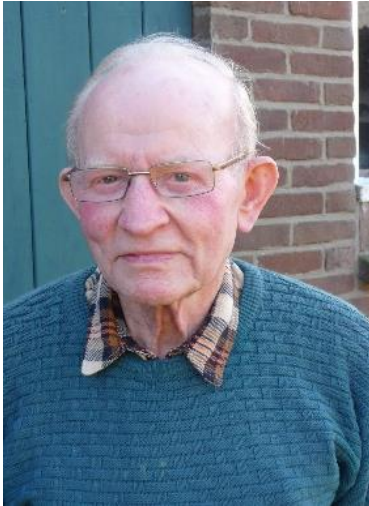
Dit was ook de 'trouwtekst' van Johan en Jo.

We wensen Jo op haar hoge leeftijd dat vertrouwen toe voor de komende tijd.

Jo en kinderen, met name Bertus en Reina, en de hele familie sterkte toegewenst bij het verlies van jullie geliefde man, vader, grootvader en opi.

In Memoriam:

Jan Huls 1929 – 2015

Op 3 augustus overleed op 86 jarige leeftijd Dhr. Jan Huls. Hij is geboren op boerderij 'Dennekamp' aan de Giezenkampweg, bleef er altijd wonen en is er gestorven. Hij werd begraven op de begraafplaats in de Kranenburg.

Jan ging naar school in De Kranenburg, werd boer en later loonwerker. Het loonwerk deed hij aanvankelijk samen met zijn jongere broer Theo, die op vrij jonge leeftijd (begin 40) verongelukte tijdens graafwerk met een kraan. Jan ging tot op hoge leeftijd, zo lang het kon, door met het loonwerk. Hij was degene die nog lange tijd kleine baaltjes hooi kon persen, daarvoor had hij de machine. Jan was betrouwbaar in zijn afspraken, wat hij toezegde kwam ook in orde.

Wij bewaren goede herinneringen aan deze bescheiden, maar altijd trouwe buurtgenoot; de loonwerker in de Wildenborch.

13 september 2015: Het Gelders Orkest op de Wildenborch!

Een uniek concert op een unieke plek

Op zondag 13 september vindt in de tuinen van de Wildenborch een uniek concert plaats, uitgevoerd door het barokensemble van het Gelders Orkest. Aanvang 15.00 uur, einde rond 17.00 uur. Toegang € 30,-, incl. vrije wandeling door de tuinen. Uitgevoerd worden twee werken van Johann Sebastiaan Bach. Daarnaast twee werken van de 18e eeuwse diplomaat en toenmalig bewoner van Kasteel Twickel Graaf van Wassenaer Obdam. Deze stukken werden aanvankelijk toegeschreven aan Riciotti en Pergolesi.

Voraf een lunch

Voraf vindt om 13.00 uur bij het koetshuis een heerlijke Franse zomers lunch 'à la campagne' plaats aan lange houten tafels, verzorgd door Butifarra, meesters in de Mediterrane keuken op locatie. Voor deze lunch zijn slechts 100 plaatsen beschikbaar, uitsluitend per reservering. Kosten voor lunch en concert: € 55,-

Reserveringen via www.wildenborch.nl. Ga naar 'tuinconcerten'.

Gerrit Kruisselbrink 50 jaar in de Wildenborch

Hij was de schutters-koning van het afgelopen jaar.

Hier wordt hij samen met zijn vrouw Annie met koets van huis gehaald om naar het Oranjefeest 2015 te gaan.

Voor Gerrit een jubileumjaar: 50 jaar geleden, in 1965, kwam hij in de Wildenborch wonen.

Vanuit Eibergen kwam de familie Kruisselbrink naar de Wildenborch op 't Schoolhuis. Gerrit (toen 24 jaar) kwam samen met z'n ouders, broer Wim en grootmoeder Grijsen. Grootvader heeft nog meegekeken naar deze 'plaats', maar hij overleed voor de verhuizing. Gerrit had de Middelbare Landbouwschool afgerond en was in militaire dienst geweest en had verkering met Annie, dus hij was er helemaal klaar voor om een boerderij te gaan opbouwen. De burenen uit de Wildenborch gingen met paard en wagen of met eigen tractor naar Eibergen om te helpen bij de verhuizing naar hier. Zo ging dat in die tijd. Een bijzonder warm welkom toch voor nieuwe buurtbewoners.

Het voorhuis van 't Schoolhuis was in 1959 was al vervangen voor nieuw. Het achterhuis was gebleven voor de koeien. En de voormalige aardappelschuur daarnaast werd gebruikt voor de kalveren. In de loop van de jaren werd er veel bijgebouwd en uitgebreid.

Gerrit en Annie trouwden in 1966. Ze kregen samen 3 zonen. De generatie schoof door. Inmiddels zijn ze zelf al heel wat jaren grootouders van twee kleindochters (in Denemarken). 50 jaar geleden was Gerrit de 'jonge' boer. Nu (2015) is hij de 'oude' boer in maatschap met zoon Wim. De eerste tractor kocht hij toen ze hier pas woonden, dat was er één van 30 PK. Bij elke vervanging werden de tractoren groter tot nu zelfs één van 138 PK. waar Gerrit nog graag het werk mee doet. De koeien (nu 90) worden gemolken door een robot.

Joke Wiltink

De geschiedenis van "De Niekamp", een boerderij aan de Galgengoorweg 15a

In 2003 kochten Willem en ik de boerderij "De Niekamp" aan de Galgengoorweg 15a. Er zou een grote verbouwing plaatsvinden dus huurden we ook nog een huis op Ruighenrode. In de acht maanden die de verbouwing duurde, besloot ik de geschiedenis van de boerderij uit te zoeken. Ik had toch niet zo veel te doen en het is leuk als je weet in wat voor

huis je woont en wie er voor je woonden! Het adres Galgengoorweg is pas in gebruik gekomen bij de laatste bewoners. Daarvoor was het Molenweg 2, vandaar 15a.

We kochten het huis van de kinderen van Toon en Gerritje Leunk-Zweverink. De eerste informatie vond ik dus bij de kinderen. Gerritje en Toon erfden de boerderij in december 1947 van Gerrit Jan Zweverink en Tonia Vreeman, de ouders van Gerritje. Gerrit Jan en Tonia hadden 3 dochters. Hanna heb ik nog een paar keer gesproken om wat meer te weten te komen over het leven in haar tijd. Moeder Tonia ging iedere woensdag op de fiets naar de eiermarkt in Lochem om haar eieren te verkopen. Ze deed dan ook boodschappen, de kleine middenstand kwam aan huis. Brood werd gebakken in de oven die buiten rechts achter de boerderij stond. Kleding werd door een naaister aan huis gemaakt en kousen en ondergoed zelf gebreid. Wat is er in korte tijd veel veranderd!

Op 23 Juli 1883 werd Gerrit Jan ingeënt tegen koepokken. Hij was toen nog geen jaar oud. Er heerste koepokken op de boerderij. Hij was een zoon van Goossen Zweverink en Johanna Gerdina Nijenhuis, de eerste Zweverink die eigenaar van de boerderij werd. Goossen was de knecht van Jacob Blokhuis en Gerritje Bouwmeester die de boerderij in hun bezit hadden. Ze hadden niet veel geluk in hun leven. Gerritje kreeg 3 kinderen die niet ouder werden dan een paar dagen en toen ook haar man Jacob overleed in 1877 stond ze er alleen voor.

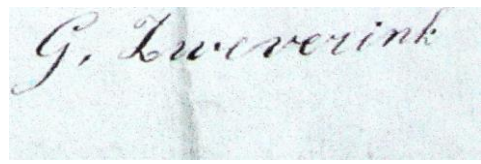
Gerritje Blokhuis-Bouwmeester en Goossen Zweverink besloten in 1880 te trouwen en gaven elkaar hun trouwbelofte. Ook al was er een groot leeftijdsverschil, ze hadden wat aan elkaar! Voor dat het huwelijk zou plaatsvinden, overleed Gerritje Blokhuis in 1880 en omdat een trouwbelofte rechtsgeldig was erfde Goossen Zweverink de boerderij. Hij trouwde 4 november 1881 met Johanna Gerdina Nijenhuis. Ze kregen 3 zonen.

Op de foto: Gerrit Jan Zweverink, Tonia Vreeman met dochttertje Sien op schoot en Johanna Gerdina Nijenhuis, weduwe van Goossen Zweverink.

Gerrit Jan en zijn moeder besloten in 1910 een nieuwe boerderij te bouwen, de huidige boerderij. De oude stond een stuk naar achteren.

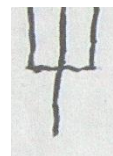
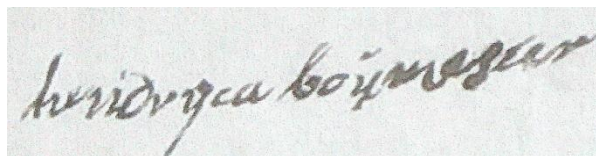
Goossen en Johanna hadden soms geld nodig om een stukje land te kopen of voor andere zaken. Dat leenden ze niet van de bank maar van bekenden uit de buurt. Bijvoorbeeld van Gerrit Berenpas of van Hendrik Emsbroek, koperslager te Vorden. In 1881 leenden ze 300 gulden en betaalden dat keurig tegen 4 % rente in 3 jaar terug. Goossen ondertekende met een kloeke handtekening.

Verder kwam de kleermaker af en toe. Op een rekening kun je zien wat een en ander kostte. Bijvoorbeeld: een zwarte broek versted 0,35 cent of een molsvellen (ribfluweel) broek gemaakt voor Jan Zweverink, 70 cent en "knoopen en gespen" 10 cent. Een blauwe kiel gemaakt met knopen, 55 cent. Dat waren nog eens tijden!

Jacob Blokhuis, de eigenaar van de boerderij voor Goossen Zweverink werd geboren in 1806 in Lochem en trouwde in 1852 met Garritjen Bouwmeester. Hij was een zoon van Garrijt Blokhuis en Hendrika Bouwmeester. Hij bezat de boerderij vanaf 1841. Hij werd in 1851 gedagvaard door de Arrondissementsrechtbank in Zutphen "om tegens donderdag den tiende April om tien uren te verschijnen" voor genoemde rechtbank. Jacob had zich bevonden in een akkermaalsheg en daar een veertig jarigen eikenboom omgehouden, van zijn takken ontdaan en de hakspanen (spaanders) daarvan gekomen vervoerd en genaast (ingepikt) De akkermaalsheg en boom waren niet van hem maar van Andries Dolphijn, koetsier in Vorden. De gedaagde moest de schade vergoeden. Volgens de eigenaar was de schade en interest meer dan drie honderd gulden die desnoods bij lijfswang moest worden verhaald. Voor de dagvaarding moest Jacob ook nog zeven gulden vier en twintig cents betalen. Hoe de zaak is afgelopen weet ik niet. Ik heb heel vaak in het archief in Arnhem gezocht maar kon de uitspraak niet vinden. Overigens was het wel een flink bedrag voor die tijd!

Vader Garrijt Blokhuijs werd geboren in 1771 in Lochem. Hij was de zoon van Reint Blokhuijs en Aaltje Wannink. Hij trouwde met Hendrika Bouwmeester in 1803 in Lochem. Voor zover ik weet kregen ze 2 kinderen. Ze trouwden onder huwelijksvoorwaarden en benoemden elkaar tot erfgenaam. Ze konden niet schrijven. Ze zetten beiden een merkteken als handtekening. Garrijt een soort 8 en Hendrika een fietswiel.

Maar toen ze een stukje land kochten bleek Hendrica wel haar naam te kunnen schrijven en Garrijt tekende met een harkje. Ze kochten "Een Weidjen den ganse hals genaamd bij de schutterij in Mossel onder Vorden tussen de weide van de Schutterij en van de Prins en van 't Knoet gelegen"

De eigenaar van de boerderij voor Garrijt was zijn vader Rheijndt Blokhuijs, gedoopt in 1741 in Vorden maar geboren in het Schependom Lochem. Hij was het zevende kind van Albert Arends Blokhuijs en Meijntjen Berendtsen Meemelincks. Hij trouwde in 1769 in Lochem met Aaltje Wannink uit Gelselaar. Ze kregen 6 kinderen: Mijntje, Garrijt, Albert, Jan, Garritjen en Berend. Over Jan valt nog wel wat te vertellen. Reint wilde in 1792 een stukje grond kopen en leende daarvoor geld bij Jacob Salomons en wel 37 gulden tegen 6 % 's jaars.

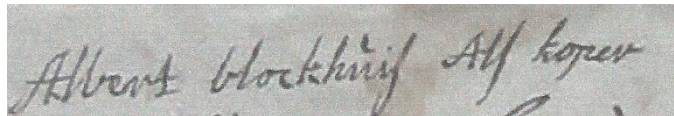
Reint en Aaltje tekenden beiden met een kruisje en Reint werd op de acte Reint Nieuwkamp genoemd. Hij was "woonagtig op de Nieuwe Kamp bij de Wildeberg".

Zoon Jan Blokhuijs geboren in 1777 werd timmermans knecht en bleef ongetrouwd. Hij ging het land in om te timmeren. Hij werkte aan de kerk van Nijkerk, in Zeist, Utrecht, Scherpenzeel en Zutphen. Hij woonde dan een behoorlijke tijd bij zijn werkplek. Er werden brieven geschreven, niet altijd door de broers of zussen maar ook door andere mensen die dat konden. Ik denk dat niet alle kinderen Blokhuijs even handig waren in het schrijven. Vaak deed H.G. Haselberg dat. Jan Blokhuis kon prachtig schrijven.

Waarover werd dan zoal geschreven? over ziekte en dood, over geboortes, erfenissen, enz. Bijvoorbeeld dat broer Albert was overleden: "Albert was Godzaliglijk uit deze wereld in Zijn Eeuwig Koninkrijk ingegaan en dewijl zij voornemens zijn het lijk aanstaande Zaterdag dat wezen zal den 15 dezer ter aarde te doen bestellen" enz. Of over een nalatenschap: "ik kon geen klaarheid krijgen van Hendrika, zij zegt dat zij de gehele nalatenschap kon houden zo lang als zij leeft. Ik heb haar na het bewijs gevraagd. Ik twijfel er wel aan en als wij er met haar over spraken dan gaat zij aan het schreijen".

Voor Reijndt waren vader en moeder Albert Arends Blokhuijs en Meijntje Berendtsen Meemelinks eigenaren van de Nieuwkamp. Albert werd gedoopt in 1689 in Lochem en trouwde in 1720 in Vorden. Meijntje was geboren in Hengelo. Zij kregen 7 kinderen. Ze kochten "een stuck lands gelegen op den niuwen kamp, bij de Wildenborghsche windmoolen hoorende onder het Schependom Loghgem en haer aen gedeelte van een weide en een kemken lighende bij boer kamp van sijn susters en broers". De grond werd verkocht "sonder eenigh beswaer behalve het stuck lands op den niuwe kamp daer uit gaet den tinde en dat wel voor een somma van 300 Gulden". (belasting) Albert kon ook prachtig schrijven.

Hiervoor behoorde de boerderij toe aan Arent Dercks Blokhuijs en Heijltje Jans Tops. Zij trouwden in 1673 in Lochem: Arent Blockhuijs Sone van S(eigneur) Derck Blockhuijs van den Wildenbergh en Heijltjen Tops Dochter van Jan Tops uit Berchem. Ze kregen 5 kinderen.

Dan zijn we aangekomen bij Derck Blockhuijs. Zijn vrouw is onbekend, wel heb ik 3 kinderen gevonden. Derck zal ongeveer in 1625 geboren zijn.

Mijn vroegste vondst is: Lochem 29-12-1593 Johan Bloeckhuijs kijndt Henrick en Bloeckhuijss van den Wijldenberchs soen Frans.

Het was een spannende zoektocht, maar mijn vraag blijft: waarom was "de Nieuwkamp" geen pachtboerderij van de Wildenborch?

Ingrid Beens.

Oranjefeest, een feest voor iedereen in de Wildenborch

Ingrid en kleindochter bij het springkussen

Gerda en schoonzus Alie

Met kinderen en kleinkinderen

Anna, bij 'De Harmonie'

Mirthe wint de kleurwedstrijd

Evert Kees noemt de winnaars

Opwarmer voor het Oranjefeest, vrijdagavond 19 juni 2015 in de Kapel

Buiten leek het wel herfst, daarom was de opstelling van de grote “skottelbraai”pannen aan de kopse kant van de Kapel een goed idee, zo werd het feest compacter en kon de hele bubs binnenblijven. Bij binnenkomst stond er een alcoholisch opwarmertje in verschillende smaken klaar voor iedereen, gevolgd door een warm welkom van Harrie Dinkelman.

Daarna nam Gery Groot Zwaaftink het podium over.

Toen ik aanbod iets te schrijven, had ik er niet bij stil gestaan, dat dit misschien wel het moeilijkste is wat me de laatste tijd gevraagd is. Ik ben als het ware gehandicapt met alleen een pen en een groot blanco vel papier voor mijn neus. Hoe kan ik nou een beeld schetsen van iemand als Gery die liederen zingt, zichzelf begeleidt op zijn gitaar en verhalen vertelt, met zoveel expressie van zijn hele lijf, dat iedere weerslag daarvan op papier maar een heel erg slap aftreksel is van wat wij hebben mogen meemaken.

Maar goed ik zal toch een poging wagen. Gery heeft het oudste mannenberoep, dat er bestaat: troubadour! Het oudste vrouwenberoep laten we hier maar even buiten beschouwing. Gery denderde door de eeuwen heen, alsof het niks was.

De legende van de draak, een liefdesverhaal wat zijn weerga niet kent, begon zo ongeveer in het jaar 800, maar doorspekte hij net zo makkelijk met vergelijkingen en situaties uit het heden, alsof tijd niet bestaat.

De vuurspuwende draak had natuurlijk een enorme honger, naar alles wat leeft: vee en als toetje het liefst een heel schoon wijveke. Hij is niet te verzadigen en de hele boeren-gemeenschap siddert van angst, durft het vee niet meer te hoeden en zelfs niet meer naar het “schuurke”. Daar moet iets op gevonden worden en een monnik van het klooster in Kranenbrug schrijft een brief aan de Draak, die door een ridder, gewapend met lans, moet worden bezorgd: Resultaat: brief verschroeid, ridder en paard aan stukken gescheurd en opgegeten.... Er moet dus een andere oplossing komen: een paar van de boeren komen met de Draak overeen dat er jaarlijks een flinke veestapel geofferd zal worden met een mooi meisje, dat de kudde naar de draak brengt. Dat gaat een tijdje goed, totdat er allemaal veeziekten uitbreken en er geen vee meer over is.

Er wordt weer vergaderd en er is nog maar 1 oplossing: de “onmeunig” mooie dochter van de Graaf moet er dan maar aan geloven. De Graaf is natuurlijk mordicus tegen, maar stemt na verloop van tijd uiteindelijk toch toe. De laatste overgebleven straatarme ridder, Wickart, is helemaal stapel verliefd op Margaretha, de dochter van de Graaf en hij zadelt zijn aftandse paard, trekt zijn roestige harnas aan, grijpt zijn lans en haalt Margaretha, die al een heel eind op weg is in.

Hier zien we Gery ineens Wickart worden, die in galop de draak tegemoet rent..... , zijn lans recht in de adamsappel van de draak boort, net voordat de vuurtongen de haren van zijn hoofd schroeien..... zijn lans is hij kwijt, hij dondert van zijn paard af en komt in een sloot terecht..... Wickart heeft zijn zwaard nog en ziet boven zich de onbeschermdde buik van de draak, met een enorme krachtsinspanning boort hij zijn zwaard in de buik van de draak en doorboort zijn hart. De draak stoot een enorme kreet uit: **GELRE!!!!**en valt daarna dood neer. Zo komt Gelderland aan zijn naam!

Uiteraard krijgt Wickart zijn Margaretha. Hun huwelijk wordt ingezegend door de Bisschop van Kleef, want dat plakt zo goeden van wat er aan onverteerbare sieraden is achtergebleven op de voerplek van de draak kunnen zij een mooi kasteel bouwen.

In de Kapel had iedereen inmiddels van al die verhalen van vlees verslindende draken behoorlijk honger gekregen en kon men zijn bord laten vullen met allerlei heerlijkheden, door 't Vöske bereid.

Alleen zaten er geen onverteerbare sieraden tussen het vlees.

De Wildenborchers moeten dus nog even gewoon doorwerken voor hun geld.

Na het versterken van de inwendige mens vertelt Gery het verhaal van twee buitenbeentjes die elkaar uiteindelijk in hun buitenissigheid weten te vinden en het verhaal van de domme koning met de 3 domme zonen, waarvan de jongste het domste is, die van de wind gaat leven en het paleis verlaat. Deze domme zoon brengt het nog het verste, als hij gaat werken bij een molenaar, die na verloop van tijd sterft na een klap van de wieken; de prins vervolgt zijn weg met zijn witte raaf op de schouder, en komt bij de Chinese keizer, wiens nar aan vervanging toe is. De prins geeft zulke domme antwoorden dat de keizer er vreselijk om moet lachen en de nar aan de kant doet. De raaf vertelt de keizer dat de prins nog 2 broers heeft, ook die worden aangenomen als zonen van de keizer, omdat ze allemaal domme antwoorden geven. En de raaf die zei niets:

“iets weten en niets zeggen, dat is pas wijsheid! “

Gery sluit af met een lied van Johnny Cash: **”A boy named Sue”**.

Waar een meisjesnaam voor een jongen al niet toe kan leiden: Groot en sterk worden!!!! Tegen alle verdrukking in!

Er werd nog lang nage tafeld en geborreld, als voorbereiding op het Oranjefeest van de dag erop!

Geslaagd Oranjefeest

Het Oranjefeest op zaterdagmiddag 20 juni bij kasteel de Wildenborch was bijzonder gezellig. Aan het begin van de oprijlaan werden de kinderen opgewacht en hun ballon opgeblazen. De vlaggen hangen gezellig te wapperen en het blijft die middag gelukkig droog. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers die er voor zorgen dat de spelletjes voor de kinderen klaarstaan en ook het vogelschieten is een jaarlijks terugkerend activiteit.

Met paard en wagen kwam het schutterspaar van 2014 Gerrit en Annie Kruselbrink aan.

Vervolgens was het woord aan Jennine van de Plassche-Staring. In haar welkomstwoord stond zij stil bij het voorbije jaar met mooie en verdrietige momenten. We zijn een hecht buurtschap die regelmatig bijeenkomt in de Kapel. En niet te vergeten de Wildenborcher waarin alle berichten verschijnen uit ons buurtschap. Volgens haar mogen we trots zijn op alle activiteiten die plaatsvinden.

Aansluitend opende wethouder Arno Spekschoor het Oranjefeest. Na het zingen van het Wilhelmus gingen de ballonnen de lucht in. Een mooi gezicht. En traditioneel volgde de stoelendans met de muziek van de Harmonie Vorden. De spelregels waren aangescherpt zo vertelde voorzitter Harrie Dinkelman van de Oranjevereniging, en de scheidsrechters letten vervolgens goed op of iedereen het spel wel eerlijk speelde. De stoelendans werd gewonnen door Ingrid en Ise Addink.

Daarna vermaakten de buurtbewoners zich met vogelschieten, dogkarrijden, kegelen, sjoelen en klotrollen. De kinderen deden naar hartenlust mee met de verschillende spelletjes die er voor hen waren. En ook het aanwezige spring-kussen trok veel kinderen.

Halverwege de middag kregen alle kinderen een leuke prijs en een muntje voor een bakje frites of een ijsje. De stemming zat er goed in en er was volop gelegenheid om met elkaar een praatje te maken en een drankje te nuttigen.

Het vogelschieten is een trekker met maar liefst 75 deelnemers. Gaandeweg verdwijnt de kop, gevolgd door de linker- en rechtervleugel. De spanning onder de deelnemers groeit. Want wie zorgt er voor het beslissende schot waarbij de romp naar beneden komt. Uiteindelijk is het Mariska van Ditshuizen die de romp naar beneden weet te halen. En het komend jaar is Mariska onze koningin.

Verdere uitslagen waren: 2. kop Jacques van Hooijdonk, 3 rechtervleugel en 4 linkervleugel Bruce Langwerden en 5 de staart Rob Holsbeeke.

Stoelendans: 1 Ingrid en Ise Addink, 2 Johan Pardijs en 3 Niels Langwerden.

Kegelen: 1 Hugo van Ditshuizen, 2 Jelle Wezinkhof, 3 Henny Zweverink.

Schijfschieten: 1 Johan Addink, 2 Harrie Dinkelman, 3 Frits Pladdet.

Dogkar rijden: 1 Hugo van Ditshuizen, 2 Mythe Langwerden, 3 Jelle Wezinkhof.

Sjoelen: 1 Bennie de Keizer, 2 Nico van Gils, 3 Appie Klein Brinke.

Klootrollen: 1 Wim van Aragon, 2 Bruce Langwerden en 3 Rejan van Gils.

Voor de kinderen die een kleurplaat hadden ingeleverd waren er ook leuke prijsjes.

Aan het eind van de dag konden de vrijwilligers die zich elk jaar inzetten voor de festiviteiten terugzien op een geslaagd Oranjefeest. Op maandagavond kwamen zij weer bij elkaar om alles weer op te ruimen naar de zolder van het koetshuis van De Wildenborch.

Jacintha Rensen

Vogelschieten meer geluk dan wijsheid?

“Mariska, moet ik jou ook opgeven voor het vogelschieten?”, aldus mijn zwager Hugo van Ditshuizen. “Natuurlijk, doe maar, leuk!”, is mijn antwoord. Gewoon, omdat het er bij hoort en het gezellig is. Wist ik toen veel. Toen ik voor de vierde keer ging schieten, zag ik dat er al een behoorlijke scheur in de romp zat. Ik had er echter geen idee van dat de vogel al zo los zat. Verbaasd en verrast schoot ik het dier naar beneden.

Geluk? Natuurlijk, je moet op het juiste moment aan de beurt zijn. Buurtgenoten hebben dan het voorwerk al gedaan. Veel dank hiervoor, buurtgenoten!

Wijsheid? Ja ook, want dat juiste moment moet je goed kunnen inschatten. Een mooi puntdicht afgeleid van A.C.W. Staring zou kunnen zijn:

*De buurtgenoten in hun waan missen
De schutterskoningin in haar wijsheid zal beslissen*

Slimheid oftewel tactisch spelen? Absoluut! Elk jaar geeft één persoon van onze familie ons allemaal op en schiet de familie Van Ditshuizen dus achter elkaar. Nu weet ik niet of mijn familie daar een reden voor heeft bij opgave, maar op de één of andere manier mag ik altijd als laatste. Ik heb het maar zo gelaten....in verband met het voorwerk, snapt u.

Als dan het geluk aan jouw kant is en de wijsheid niet in de kan, maar in de ‘man’, dan rest nog één ding: een scherpe focus. Want je moet nog wel even raak schieten, anders is je moment al weer voorbij. En zo kon het gebeuren dat ik mijn koning schaakmat heb geschoten!

Geluk, wijsheid, slimheid, tactiek of focus.....ach, ik vond het gewoon weer een gezellig feest. Tot volgend jaar!

Mariska van Ditshuizen

Sander kreeg een rode kaart bij stoelendans

omdat.....

hij heel snel even de binnenbocht nam.

Ingrid en dochter Ise de winnaars van stoelendans

Stoelendans

en

Ringsteken

Koetsier Wim Groot Nuelend met Zinanda, zijn 11 jaar oude Gelderse paard. Ze zijn hier samen voor de tweede keer. Eerst haalden ze de schutterskoning en z'n vrouw van huis op en later op de middag mocht Zinanda rondjes rijden voor het ringsteken.

Arnold en Erik regelen het ringsteken

Een pomoloog aan het woord

In de winkel zie je de laatste jaren steeds meer onbekende appel-namen zoals de Braeburn, Fuji, Kanzi, Royal Gala, enz. Ze komen waarschijnlijk van ver. Er zijn ook nog wel de bekende soorten zoals de Elstar, Jonagold of Goudreinet. Maar waar zijn toch die lekkere appels van vroeger gebleven, waren die echt lekkerder of is dat nostalgie? Waarom of waardoor komen er steeds andere soorten?

*Vragen voor **Hennie Rossel**, hij is pomoloog en is opgegroeid in de Wildenborch.*

Hennie, wil je ons wat vertellen over appelsoorten en veranderingen in de loop van de tijd. En zie je nog oude appelbomen of -rassen hier in de Wildenborch?

Wat is het doel en het belang van de pomologische vereniging waarvan je lid bent?

Oude fruitrassen, een schat van onschatbare waarde

Al spoedig na mijn terugkeer uit de tropen (1994) werd mijn aandacht getrokken door een aankondiging voor een tentoonstelling van oude fruitrassen in Doesburg, georganiseerd door stichting 't Olde Ras. Ik denk dat de meesten van u daar ook wel eens hebben rondgekeken. Op die show kwam ik in aanraking met de, zo bleek, alom vermaarde boomkweker Hendrik ten Elsen, uit Neede. Hij verzorgde er als attractie een ent-show. Hij had op zijn tafeltje een kopie van een kennelijk al heel oud boek liggen dat ingekeken mocht worden. En, vertelde hij, hij was lid van een pomologische vereniging, de Noordelijke Pomologische Vereniging (NPV), wel te verstaan.

Plotseling gingen mijn gedachten terug naar mijn jeugd jaren, toen er bij 'Top' (van de Kamer), voor het huis een grote oude appelboom stond waarvan de appels heel bijzonder van smaak waren. Ze noemden die *Wienzoern*, hetgeen een goede typering was voor de zeer karakteristieke smaak van die appel. Hendrik wist onmiddellijk wat ik bedoelde toen ik hem vroeg of hij zo'n appel kende. Sterker nog, hij had die appel zelfs in zijn assortiment. Niet lang daarna was ik in de gelegenheid om die appel te proeven. En, jawel, geen twijfel mogelijk, het was de appel waarvan ik me de smaak na ca. 40 jaar zelfs nog exact herinnerde. Het is trouwens ook een appel met een onmiskenbare smaak.

Het laat zich raden dat ik al spoedig geboeid raakte door de activiteiten van dat groepje zeer gemotiveerde mensen in het noorden van ons land, die zich hadden verenigd in de NPV. Zij waren al enkele jaren bezig met het zoeken naar, en het verzamelen van wat zij aan vaak al verloren beschouwde rassen nog konden terugvinden.

Al spoedig werd ik in het bestuur van eerdergenoemde pomologische vereniging gevraagd. Van dat bestuur heb ik 14 jaar deel uitgemaakt, terwijl ik mij in de Achterhoek intensief ging bezig houden met dergelijke verzamelactiviteiten. Meer dan 30-40 rassen dacht ik trouwens niet te kunnen vinden, maar dat bleek heel anders uit te pakken. Zo is het ons, samen met enkele maatjes gelukt om nog ca. 350 oude appel- en perenrassen op te sporen, met name in de Achterhoek. Van vele daarvan hadden wij al als verdwenen beschouwd en nooit verwacht ooit nog eens terug te vinden.

Vanwege mijn activiteiten op het gebied van het opsporen en identificeren van oude fruitrassen kwam ik nog vóór de verschijning van het eerste nummer van het tijdschrift *Landleven* in contact met de toenmalige hoofdredacteur Hans van Det. Hij vroeg mij een rubriek over de hoogstamboomgaard te verzorgen, hetgeen ik al meteen vanaf het eerste nummer in juni 1996 heb gedaan. Dat ik vervolgens ook vanaf het derde nummer een 17-tal jaren de rubriek *Oude Fruitrassen* in dat tijdschrift heb mogen verzorgen is bij het opsporen van oude appel- en perenrassen ook zeer behulpzaam geweest. Maar, de meeste rassen zijn toch gewoon komen opdagen op de determineerdagen die wij jaarlijks in september en oktober organiseerden, in de eerste jaren met name bij Erve Brooks, in Gelselaar.

Appel- en perenrassen die ons door het publiek bij deze gelegenheden ter identificatie werden aangeboden waren in de meeste gevallen bekende en nog steeds wijdverbreide rassen als de Notaris, Sterappel, Dubbele Bellefleur, Groninger Kroon, Goudrenet, Zoete Kroon, Lemoen, Lunterse Pippeling en peren als Noord-Hollandse Suikerpeer, Kruidenierspeer, Beurré de Mérode, Beurré Hardy, of minder bekende, maar toch nog wel eens aangetroffen rassen als James Grieve, Gravensteiner, Engelse Bellefleur en peren als William's Duchesse en Clapp's Favorite. En natuurlijk de bekende rassen die men ook heden ten dage in de supermarkt en bij de groenteboer aantreft, zoals Elstar en Jonagold en soms ook Granny Smith. Allemaal rassen waarvan de tuincentra boompjes verkopen, maar op Elstar na, vanwege te grote ziektegevoeligheid weinig geschikt voor de hobbyteler. Ook kwam men vaak opdagen met peren als Conference en stoofperen als Gieser Wildeman, Winterjan en St. Rémy.

Maar, veel vaker dan verwacht verschenen er ook mensen met bijzondere rassen, waarvan men bij tuincentra en de reguliere boomkweker nimmer boompjes zal aantreffen. Men heeft als leek eigenlijk helemaal geen weet van het bestaan van dergelijke oude rassen.

Al die bijzondere rassen die wij over de jaren zijn tegen gekomen zijn inmiddels ondergebracht in collectie-boomgaarden, waarvan ik er, ook in en rond Vorden, de afgelopen 15 jaar ruim 60 heb kunnen inrichten. Zo hebben wij bijvoorbeeld bij Jan Pardijs, van 't Meulenbrugge, een mooie en grote collectie mogen inrichten met voor een belangrijk deel teruggevonden rassen. Daar hebben wij zelfs wel ca. 50 rassen onder kunnen brengen, een prachtige boomgaard en een zeer bezienswaardige attractie.

Maar, er zijn rondom Vorden nog een tiental andere, wat kleinere van onze collectie-boomgaarden te vinden die met door ons teruggevonden rassen zijn ingericht. Ook zijn er enkele grotere collecties ondergebracht op landgoederen, zoals Hackfort en De Velhorst, en bij kasteel Verwolde, in Laren en De Ulenpas, te Hoog-Keppel. Veel van de oude en bijzondere rassen die in de prachtige perenboomgaard op De Velhorst staan vertegenwoordigen zelfs directe nakomelingen van de oude perenbomen die we daar eind jaren 90 in een totaal verwaarloosde perenboomgaard bij dat kasteel aantreffen.

Nogal wat oude fruitrassen, met name land- of streekassen, zijn nooit of slechts zeer summier beschreven. Herkenning daarvan is vaak heel moeilijk, vooral omdat de meeste nooit waren beschreven en zo oud dat mensen die ze zouden kunnen herkennen, inmiddels niet meer leven. Slechts een enkele keer treffen wij mensen die zich nog een enkele van hun oude appel- en perenrassen herinneren van de verhalen van hun ouders, of zelfs grootouders.

Zo hebben wij uiteindelijk met zekerheid het nimmer beschreven, eens kennelijk wijdverbreide *Kenneke* appel kunnen identificeren, een zeer bijzondere en bijna magische appel, die veel oudere mensen zich nog herinnerden, maar waar niemand meer een boom van bleek te hebben, of ergens wist te staan.

Wij hadden deze appel, zonder te weten of het werkelijk het *Kenneke* was, overigens al enige jaren in collectie, maar het was mw. Stien Brinkerhof die ons de zekerheid verschafte. Bij haar ouderlijk huis, op de Boekhorst, hadden zij vroeger een appelboom van het ras *Kenneke* gehad. En, wat een geluk, die boom bleek er nog te staan, en zelfs nog goed te dragen! Inmiddels staan daarvan weer jonge nakomeling-bomen in een aantal collectie-boomgaarden in de Achterhoek.

Absolute zekerheid omtrent de oorspronkelijke en juiste naam, zeker van de alleroudste rassen, is in veel gevallen nooit te verkrijgen.

Dat wij juist in die rassen geïnteresseerd zijn, is omdat het vaak zeer oude en ook wel typische streekassen betreft die zondermeer gedoemd waren om, maar nu voorgoed, te verdwijnen. En dat zou toch jammer zijn geweest.

Van die typische streekassen en van veel andere bijzondere rassen zijn er door enkele met ons geassocieerde boomkwekers nieuwe bomen aangemaakt. Daarvan komen er jaarlijks een beperkt aantal beschikbaar. Veel van de door ons teruggevonden rassen zijn dus weer te verkrijgen.

Voor verdere informatie en om te zien hoe die mooie oude fruitrassen er uit zien, mag ik u naar mijn website verwijzen die ik inmiddels heb gelanceerd en bezig ben vorm te geven. Hierop zijn van een hele serie van dergelijke rassen afbeeldingen te bekijken.

(zie: vergetenfruitassen.nl)

Hennie Rossel.

Wissellijst

60 jaar geleden zijn Martin en Cathrien Kornegoor getrouwd 19 augustus 1955

Omdat er een mooie foto van Martin en Cathrien in de Wildenborcher komt, ga ik even bij ze op de koffie voor een kort verhaaltje bij de foto. Het is een langer verhaal geworden omdat we over meer dingen van vroeger aan de praat raakten in hun mooie kamer met familiefoto's aan de muur.

Ze trouwden in het gemeentehuis in Vorden; waar nu het Kulturhus is, naast Tuunte.

De vader en moeder van Cathrien waren erbij en de moeder van Martin. Zijn vader is overleden toen hij 17 jaar was. Martin was de jongste van een gezin van 5 kinderen; 4 meisjes en één jongen; "de jongen werd ik genoemd" zegt hij. Eén meisje is al jong overleden aan longontsteking. "Toen was er nog geen penicilline", zegt Martin. Cathrien ging Martin ophalen in

Linde, op 't Hissink, een boerderij uit 1784, omdat Martin bij Cathrien in trouwde. Haar zus Jo bracht haar met de auto. Jo heeft ook haar trouwjurk gemaakt van mooie witte stof met een roze rok en een grote kraag. Ze zag er heel mooi uit! Martin verwelkomde Cathrien met een prachtig boeket witte lelies, gemaakt door Kettelarij!

De vader van de huidige eigenaar.

Ze hebben elkaar ontmoet toen Martin met zijn buurman mee ging naar een opvoering van de meisjesvereniging in het Koetshuis. Cathrien speelde mee en “toen sloeg de vonk over” zegt Martin. Cathrien vertelt dat ze het eerst niet zo in de gaten had. Ze hadden elkaar wel eerder gezien op familiefeestjes. Toen Martin Cathrien op een dag naar huis bracht, “over slechte zandwegen” kregen ze verkering. Ze was nog jong, want ze hebben 1 jaar verkering gehad en zijn verloofd in 1950. Dus 5 jaar verloofd geweest. Toen ze trouwden was Cathrien 23 en Martin 27 jaar. Ze hadden een groot feest in een tent op de plaats waar nu de vogels en hertjes van Jan lopen. Er waren wel 500 mensen! De familie van Cathrien's moeder was een grote familie, de Bouwmeesters. Vroeger gingen ze vaak op familiebezoek op de boerderij achter 't Onstein. En natuurlijk was de hele buurt er; op een foto in het trouwalbum zag ik de vader van Reint Mennink staan.

Cathrien vertelt dat ze eigenlijk verder wilde leren, maar haar vader had gezegd, nee, wie moet hier dan het werk doen? Dus is het niet gebeurd. Ze heeft voor haar grootmoeder en haar ouders gezorgd tot het einde. Er is een mooie foto van haar grootmoeder met een knipmuts op. 'Die had ze altijd op, zeker als ze naar buiten ging’.

Haar vader overleed kort nadat hij was opgehouden met brood bakken. En haar moeder is zacht in haar slaap overleden toen ze 89 jaar was. “Echt als een nachtkarsje uitgegaan”. Maar ze was altijd flink, zegt Cathrien. Ze ging altijd overal met ons mee naar toe.

En verder natuurlijk de boerderij, melken. Bert en Jan vertellen het verhaal over toen de bliksem ingeslagen is; Cathrien en Martin waren aan het melken aan de rand van de weg, waar ook elektriciteitspalen stonden. De bliksem sloeg vlakbij in; Cathrien was bewusteloos en Martin was onder een koe terecht gekomen, die ook getroffen was. Toen hij bij kwam was het eerste wat hij zei; “waar is Cathrien?”

Cathrien vertelt over de oorlog, want die was toen zij trouwden nog maar kort voorbij. Haar vader bakte roggebrood en zorgde ervoor dat de onderduikers ook hun deel kregen.

Ze hadden zelf een onderduiker en ze hadden ook inkwartiering. Cathrien vertelt dat de onderofficier altijd aan het hoofd van de tafel zat. Op een dag kwamen er een paar NSB-ers aan. Die kwamen kijken 'of er nog iets loos was'. Opoe zei tegen de onderofficier, kijk daar komen er twee. Hij pakte zijn pet en stond op en zei dat ze daar niks te zoeken hadden. Martin zegt; “jullie hebben geluk gehad”. Op het laatst van de oorlog kregen ze de Hitlerjugend op de deel. Die waren erg, heel fanatiek. Ze kwamen met een grote bus; de koeien moesten in de wei en zij gingen op de deel. Jong waren ze, 18 jaar. Dat heeft gelukkig maar een paar maanden geduurd. Er zat ook een man uit Breslau bij hun in huis; die kreeg het bericht dat zijn vrouw en dochtertje waren overleden. Hij vroeg toen aan Jo of ze met hem mee wilde naar Duitsland, maar die heeft dat natuurlijk niet gedaan. Zo dicht zat je op elkaar in die tijd.

Martin heeft ook nog brood rond gebracht tot 1968. Toen is de bakkerij gestopt, net voordat opa overleed. Opa had ook nog mooie kippen, vertelde Jan, legkippen. Toen kostte een ei ook al 25 ct. Dus daar kon je goed aan verdienen.

Maar die zijn al lang weg. Daar lopen nu de ganzen, de kraanvogels en andere dieren van Jan.

Martin en Cathrien hebben drie kinderen gekregen Jan in 1956, Bert in 1960 en Rita in 1966. Jan heeft de boerderij overgenomen en Jan en Annie zijn onlangs opa en oma geworden! Dus Martin en Cathrien zijn overgrootvader en -moeder.

Op 19 augustus vierden Martin en Cathrien hun 60 jarig huwelijk met onder andere een druk bezochte receptie bij hotel Bakker.

foto Hendrik Jan Meulenbrugge, tekst Lucie Bartel

Hoe het begon en bijna ten einde is

‘Geef maar een kuurtje’ werd vaak als advies gegeven als het kindje een beetje ziek was. Wat was dat kuurtje? Antibiotica!
Nu, in 2015, amper 70 jaar na de ontdekking door de Amerikanen, tijdens het Ardennen-offensief in de nadagen van de 2e Wereldoorlog, van dit wondermiddel loopt het middel nagenoeg op zijn einde. De bacteriën en ander micro-ongedierte, in mens én dier, zien inmiddels die penicilline met gepaste vreugde tegemoet. Want die zijn aan de winnende hand na 70 jaar hiertegen het onderspit te hebben moeten delven. Hoe zo dan dit verhaal?

Er werd mij een artikel toegestuurd via de dame die in Gouda het verzetsmuseum op poten heeft gezet. Deze dame is weer een goede vriendin van mijn helaas overleden echtgenote Marjo, ook uit Gouda. Toen Marjo (*1943) twee jaar oud was werd zij getroffen door Polio en een zich ontwikkelende hersenvliesontsteking. De keiharde vooruitzichten in het Academisch Ziekenhuis in Leiden waren of dood, verlamd of geestelijk totaal dement. Echter toen wij elkaar ontmoetten was zij een vitale vrouw, super optimistisch, positief en actief in van alles en nog wat. Maar.... ze struikelde over een luciferhoutje en was allergisch voor pesten op school, geroddel en voor sport. En wat voor mij belangrijk was: Inenten tegen de pokken zou voor haar dodelijk zijn. Dus meevaren was er niet bij! Daardoor kon ze nooit mee op reis naar o.a. de tropen waar de pokken-inenting destijds verplicht voor was. Dit verlangde uitleg. Via haar ouders hoorde ik de, helaas niet altijd juiste, feiten. Wel dat ze alles na haar genezing weer heeft moeten leren. Lopen en bewegen. Vandaar dat struikelen over dat luciferhoutje en het schokkerig aan de mond zetten van een glas wijn, (na de tweede ging het al beter!). Maar ook de desinteresse voor sport. Op school werd ze altijd als laatste gekozen, dankzij haar handicap, en nogal geplaagd. Bij een kind komt dat aan en laat sporen na. In haar geval ook gelukkig in positieve zin want ze werd later zelfs coach van de hockey-mini's in Gouda. Maar het resulteerde er ook in dat haar geboorteplaats Boskoop niet haar grote liefde was.

Het bleek dat Marjo's jonge leven is gered door een nieuw medicijn: *De Penicilline*. Jaren later waren we even kort op vakantie op de Belgische kant van de Vaalserberg. Na de bevalling van onze Marjolein had Marjo last van jeukbulten over haar hele lichaam. Onze huisarts in Gouda had een paar injecties meegeven voor het geval dat, met het advies die te laten toedienen door een huisarts. De jeuk in Vaals was niet te harden en wij op zoek. We kwamen in Vaals langs een huis waarop het bordje “Huisarts” bij de voordeur prijkte.

Aangebeld en de situatie uitgelegd. De oudere huisarts trok zijn witte jas aan en we konden verder

Jos Gemmeke, gefotografeerd in 2006. FOTO: FM RAS

komen. Hij vroeg: ‘Bent u wel eens ziek geweest’. Ja dus. Marjo vertelde haar verhaal. Hij onderbrak haar verhaal, priemde met zijn vinger in haar richting en sprak: ‘Dan bent u dus dat meisje dat als eerste in Nederland tijdens de bevrijding als eerste penicilline heeft gehad!’.

In Leiden dankzij professor.... En, hij vertelde er een ietwat onwaarschijnlijk verhaal bij. Toen viel voor ons ook het kwartje. We hebben lang met de man zitten praten en hebben elkaar later nog een paar keer ontmoet waarbij het duidelijk was dat hij blij was Marjo ontmoet te hebben.

En nu, na al die jaren, komen er een paar krantenartikelen mijn kant op over hoe die eerste penicilline in Nederland kwam. Een onwaarschijnlijk verhaal over Verzetsheldin en Oorlogsheldin Jos Gemmeke. (*Amsterdam 3 juni 1922, †27 december 2010)
Haar bijnaam was, door de Engelsen gegeven, ‘De Sfinx’.

Sprong (Goudsche Courant 10 augustus 1990)

Na een grondige training kroop Jos op 10 maart 1945 aan boord van een sombere Stirling bommenwerper voor een sprong boven Nieuwkoop, de Meije, twee uur later. Het was hondenweer en ze werd er te laat uitgegooid, waardoor ze met een harde klap in een sloot terecht kwam. Haar rug heeft er sindsdien sterk onder geleden. Jos had behalve instructies ook containers bij zich met wapens, voedingsmiddelen, sigaretten en gelukkig ook *penicilline*, waar ze heel trots op was, omdat men in Nederland dat medicijn nog niet kende.

De losbarstende vreugde van de bevrijding ging aan haar voorbij.

Terwijl buiten de gevechtswagens van de Canadezen voorbij rolden met trossen meisjes op de dikke pantserhuid, stond Jos nog in verbinding met Engeland om tot het laatst toe alert te blijven.

Parachute (AD 24 december 2010)

In die stormachtige nacht in maart 1945 kwam ze uit London in een Stirling aanvliegen om gedropt te worden in de buurt van Nieuwkoop. Verwey: 'De piloot ging maar steeds lager vliegen omdat hij niet goed wist waar hij haar moest droppen'. De verzetsgroep van een man of twaalf, onder leiding van politieagent Jaap Roggeband uit de Meije, was in de buurt maar het was niet helemaal duidelijk waar ze zou neerkomen. Het droppingsveld was links van de Zevensprong. De piloot wilde het eigenlijk door het slechte weer opgeven. Maar Jos zei: 'Ik spring nu!'.

En daar ging ze. Ze kwam in een sloot terecht, vlakbij Kuijf, de tentenbouwer. Ze kwam hard neer en de rest van haar leven heeft ze daardoor rugklachten gehouden. De groep van Roggeband, die hoofd van de Binnenlandse Strijdkrachten was, heeft haar, in haar parachute gewikkeld, naar Tijsterman gebracht. Het pistooltje, dat ze mee had gekregen uit Engeland, een heupflacon met sterke drank en een moneybelt met geld voor het verzet heeft ze altijd bewaard.

Verwey: 'Ze had ook *penicilline* bij zich en daarmee is ze uiteindelijk ook behandeld aan een infectie die ze had opgelopen'. De kunstzijden parachute werd bij Tijsterman door de vrouwen daar in één nacht uit elkaar getornd. Bep Tijstermann- de Kuijer vertelde daar over: 'Het was angstig, alles moest weggewerkt worden. De stof werd in beddenzakken gestopt, daar sliepen we op.' Coupeuse Bep naaide er na de oorlog haar kustzijden verlovingsjurk van, die nu in bruikleen is gegeven aan het Crash-museum. Jos werd snel door Nieuwkoper Gijs de Rooij met de auto naar den Haag gebracht. De Nieuwkopers beseften veel later pas wat een beroemde vrouw die nacht in hun midden was geweest. Pas de laatste twintig jaar van haar leven trad Jos Gemmeke weer in de openbaarheid.

'Ze wilde de jeugd vertellen hoe belangrijk vrijheid is'.

Deze boodschap geef ik bij deze, met grote achting en dankbaarheid door.....met de hoop dat de pharmaceuten spoedig een waardige opvolger van de penicilline weten te creëren!

Naschrift:

Een Amerikaans musicus, Craig Cramer, logeerde bij ons tijdens zijn Europese tournee en was tot tranen geroerd door dit verhaal en de dankbaarheid van Marjo voor de Amerikanen, die zoals ze zei, "haar leven hadden gered". Ze vertelde hem ook het verhaal van de vrijer en de krentenwegge. Als je een sneetje uit het midden kreeg was je als vrijer welkom. Kreeg je het kontje: wegwezen. Onbewust zette ze bij het laatste ontbijt voordat Craig vertrok, krentenwegge op tafel en offreerde Craig het kontje. Die stond op en zei: 'I know my place, I'm gone and away'. Nimmer een hartelijker afscheid meegemaakt! Dankzij de *Penicilline*

Landrot

Even voorstellen...

Wij zijn de familie Gies en wonen sinds kort aan de Nijlandweg 4a.

We hebben deze boerderij gekocht van Henk en Betsie Koning.

Ons gezin bestaat uit Erik, Elly, Esmee en Joris. Erik en Elly zijn beide 51 jaar oud, Joris is 15 en Esmee is 18. Onze hond Teun maakt ook deel uit van het gezin en heeft het erg naar zijn zin op de boerderij!

Voordat wij in de Wildenborch kwamen wonen, woonden wij in Loenen. Loenen is een dorp tussen Apeldoorn en Arnhem waar Joris en Esmee zijn geboren. Erik en Elly hebben het huis in Loenen zelf ontworpen en er 24 jaar met heel veel plezier gewoond. Maar toen werd het toch echt tijd voor iets anders.

Tijdens onze vakantie naar Canada in 2008 werden we verliefd, het plan om te emigreren werd al snel omgezet in een visum aanvraag. Maar die mislukte helaas 3 keer, we werden niet toegelaten. Na wat jaren wikken en wegen besloten we ons huis in Loenen te koop te zetten, maar ook daar kwam niet veel vaart in. Erik, geboren en getogen in Almen, besloot om eens in de Achterhoek rond te gaan rijden en te kijken wat er allemaal te koop stond. Zo gezegd, zo gedaan!

Omdat Elly en Esmee een grote passie hebben voor paarden moest er een groot natuurgebied op loopafstand zijn, en met het oog op de toekomst ook een station in de buurt. Al snel kwamen we uit bij "Het Grote Veld". Vorden en Lochem zijn beide erg leuke plaatsen en de Nijlandweg ligt er mooi tussen in. Toen ons huis in Loenen verkocht was, was de Nijlandweg snel gekocht.

Erik werkt sinds 4 jaar bij Kramp in Varsseveld als Internationaal HR-manager. Het is voor het eerst van zijn leven dat hij niet over de snelweg naar zijn werk rijdt. Dus zelfs de rit naar Varsseveld is een feest!

Elly werkt al 10 jaar met veel plezier bij Solidpack in Loenen. Ze is daar medewerkster Personeelszaken, verantwoordelijk voor de personeels- en salarisadministratie.

Esmee heeft net haar HAVO opleiding afgesloten. Ze heeft een paard die op termijn ook naar de Nijlandweg verhuist. Op dit moment is ze op zoek naar wat bijverdiensten gedurende haar vakantie. Na de vakantie hoopt ze haar studie "International Business & Management English" te starten in Arnhem.

Joris' eerste actie aan de Nijlandweg was een paar bakken zand bestellen bij Wijnand. Hij is fanatiek BMX'er. Volgend schooljaar gaat hij starten in 4 HAVO aan het Staring College.

Normaal gesproken zijn we 's winters in de sneeuw te vinden. Erik en Elly snowboarden en Esmee en Joris zijn fanatieke skiërs. Daarnaast loopt Erik af en toe een rondje golf en Elly heeft na 15 jaar het paardrijden weer opgepakt. Onze nieuwe hobby is echter de boerderij geworden. Op Facebook kun je de vorderingen bekijken, de pagina heet: De verbouwing van onze droomboerderij. We hopen over een jaartje klaar te zijn met de grote verbouwing.

Onze eerste indruk over de omgeving en de mensen in de buurt is fantastisch! We zijn heel warm ontvangen en we voelden ons gelijk thuis hier. Zodra we de boel een beetje op orde hebben gaan we "buurt maken". We gaan elkaar nog zeker ontmoeten!

Familie Gies

Uit het vriendenboekje van de Prinses Julianaschool in 1989

Michel Staring: Hij vindt Hans van Breukelen de beste sporter, het mooiste boek is volgens hem de Donald Duck. Zijn liefste wens is: rijk worden.

Mijn naam is Michel Staring en ben 36 jaar oud. Ik ben getrouwd met Bianca, wij wonen sinds 2004 in Barchem en hebben een zoontje Thijs van bijna 2 jaar.

Ik werk sinds 1999 bij hoveniersbedrijf Gebr. Arends in Wichmond. Daar doe ik voornamelijk de aanleg van tuinen.

Vroeger op school in de Wildenborch gingen we vaak naar het bos bij het kasteel met Bertus Wiltink. Dit vond ik altijd heel leuk.

Ook heeft Bertus mij geholpen met een verslag over "Het Bosket" wat ik moest maken op de tuinbouwschool in Borculo. Hij kon er vol passie over vertellen, ik heb ook veel van hem opgestoken.

Ik vond Hans van Breukelen vroeger een goede keeper, bij nader inzien is dit niet de beste sporter geweest. Ik ben trouwens nog wel steeds fan van PSV.

De Donald Duck heb ik nog best lang gelezen, zo af en toe lees ik nog wel eens een Donald Duckje.

Ik heb een heel rijk leven, financieel gezien kan het altijd beter maar wie weet....

Groet Michel

In gesprek met Jan Pardijs

Op een zeldzame regenachtige dag deze maand rij ik naar de Mosselseweg om met Jan Pardijs te praten. Een gesprek over vroeger en nu; Jan kan een tijdje terugkijken, want hij is van 6 december 1939, vertelt hij me, van vlak voor de oorlog. Hij is dus 75 jaar, heel energiek en altijd bezig. Dat is ook te merken tijdens ons gesprek want hij zit op een verrijdbare stoel zodat hij ook nu in beweging kan blijven! Hij valt met de deur in huis en dat zal iedereen die Jan kent meteen herkennen! Er is zoveel waar hij over kan vertellen, zoveel interesses dat één gesprek nooit genoeg is.

Toch maar bij het begin beginnen; hij is geboren in het grote huis, waar hij nu naast woont. Een eerste beschrijving van "t Oude Meulenbrugge" is van 1438. Het was van de graven en hertogen van Zutphen en 11 september is het overgegaan in privaatrecht, dus verkocht.

Dan zit er 200 jaar tussen en het volgende bericht is dat de molen is vernieuwd in 1638. Er stond hier een watermolen, stroomafwaarts bij de Baakse Beek. Bij de inrit is ooit een muntje gevonden uit 1631 en oude steentjes. Er was toen onenigheid tussen twee adellijke families; dat kwam door de overstromingen die er waren.

De molen maalde of de ene kant of de andere kant droog. De molen is uiteindelijk met bijlen in elkaar geslagen. Dat waren nog eens tijden! Ze willen nog uitzoeken of het de dichter Staring was, die de molen heeft laten bouwen. Hij was natuurlijk bezig met het ontwateren van het gebied. En dan de naam; waarom heet het hier "Meulenbrugge" en niet "de Mullebrugge" b.v.

De baron, die toen eigenaar was, Baron van Heuvel, kwam uit Groesbeek en daar zeggen ze "meulen" tegen een molen. Dat is de verklaring.

Deze baron had in de eerste wereldoorlog al zijn geld belegd bij de Russische tsaren en was na de oorlog dus al zijn geld kwijt. Hij ging failliet en de boerderij werd geveild met 40 ha grond. Opa Pardijs had niet genoeg geld en bedacht dat hij geld zou kunnen lenen. Dat lukte bij een ander bedrijf. Zij hebben hem geholpen en zo heeft hij de boerderij kunnen kopen. Hij heeft toen bedacht dat het makkelijker zou moeten zijn om geld te lenen en is de grondlegger geworden van de Raifaissenbank, de gereformeerde tegenhanger van de katholieke Boerenleenbank. Later gefuseerd tot Rabobank.

Opa Pardijs heeft toen het Lange End gebouwd en het nieuwe Meulenbrugge. Hij heeft nog 10 ha. verkocht aan de baron van 't Medler en zo hield hij 10 ha over met een hele grote woning.

Jan ging naar de lagere school in de Wildenborch, terwijl de school in Kranenburg vlakbij was en de kinderen over hun erf naar die school gingen. Maar dat was een katholieke school en zij waren Nederlands Hervormd, dus fietste hij naar de Wildenborchse school. In die tijd waren de zuilen nog stevig aanwezig tussen de verschillende geloofsgemeenschappen.

Het bedrijf is nu 16 ha groot; Jan heeft er 6 bij kunnen kopen van een buurman. Jan is eind jaren 50 begonnen. Hij wilde eigenlijk weg, naar Denemarken, waar meer ruimte is om te boeren, maar dat is er niet van gekomen. Eerst heeft hij jaren als loonwerker gewerkt, alle dagen op een trekker. Daar kreeg hij genoeg van. Toen is hij varkens gaan fokken, fokvarkens en mestvarkens, ongeveer 800 stuks, een gesloten bedrijf. In 1983 werden ze het bedrijf van de toekomst genoemd van 'zaadje tot karbonaadje', alles gebeurde bij hun.

Ze hadden tot die tijd ook nog melkvee, maar dat hebben ze in 1977 weg gedaan.

Toen hebben ze vleeskoeien genomen; eerst Piemonteser koeien en later Blonde d'Acquittaines. Het duurste stierkalf dat hij ooit verkocht heeft bracht 1800 gulden op! Dat is nu wel andere koek.

In 2003 is alles gesloopt. Er kwam een stop op groei en subsidies op agrarisch natuurbeheer. Achteraf is Jan er heel blij mee. Hij heeft nu bloeiende akkerranden, een grote strook wilde bloemen voor de bijen, een appelboomgaard met oude rassen, prachtige bloeiende waterkant van de Baakse beek met zwanenbloemen en ijsvogeltjes. Ook heeft hij steenuilen en kerkuilen op het terrein. Voor de huis- en boerenzwaluw maakt hij natte plekken van leem, water en koeienmest. Daar metselen ze hun nesten mee en het gevolg is dat er ieder jaar meer komen. Het is een waar paradijs. Al in 2002 groeiden er meer dan 84 soorten grassen en mossen achter de boerderij. Door versralen en door niet te mesten; geen chemie meer op het terrein. Ook de campinggasten van de inmiddels 106 plaatsen grote camping vinden het heel leuk en zijn heel geïnteresseerd. Het varkensbedrijf met mini camping is in 1998 door zoon Hans en zijn vrouw Jolanda overgenomen. Zij zijn in 2003 met het varkensgedeelte gestopt en hebben de mini camping met 15 plaatsen weten uit te breiden naar een reguliere camping met op dit moment 109 toeristische plaatsen. Daarnaast is er de 3.30 ha akkerbouw en ruim 8 ha grasland met natuurbeheer. In de winter werkt Hans hele dagen bij de agrarische natuurvereniging 't Onderholt. *Vanaf 1999 is de overgang gemaakt van intensief boeren naar agrarisch natuurbeheer.* Jan heeft daarmee ook aan de wieg gestaan van de agrarische natuurvereniging 't Onderholt. Dat is als volgt gegaan. Met een aantal boeren hadden ze groot onderhoud gepleegd op het landgoed Ampsen van Rudolf van der Wede. Die was daar zo blij mee dat hij ze een 'voorschot' gaf van 10.000 gulden. Daarmee konden ze een stichting oprichten en geld vragen uit een potje van het VSB fonds. Jan moest daarvoor wel op cursus en alle bomen en struiken en planten uit zijn hoofd leren. Ook proefzagen en andere onderhoudswerkzaamheden leerden ze. Rini Smits van de SBNL (Stichting behoud natuur en landschap) heeft ze indertijd goed geholpen. Het eerste bestuur van 't Onderholt was het 'oude' bestuur van het LTO. Zo hebben ze hier de eerste agrarische natuurvereniging opgericht. De naam verwijst naar 'onderhoud' en 'onderhout', mooi gevonden.

Een ander aspect van Jan zijn leven is de jacht. Vroeger was hij fervent stroper, maar nadat hij getrouwd was en zijn vrouw had bedreigd bij hem weg te gaan als hij door ging met stropen, heeft hij zijn jachtakte gehaald. Hij is 'bekeerd' zoals hij zelf zegt. Hij doet het reeënbeheer voor 3 jachtcombinaties. Hij heeft alle cursussen gevolgd en zit graag op de hoogzit in het bos b.v. achter het kasteel in het Bosket. Daar zat hij op een dag om te zoeken naar een zwarte reebok, die hij al een tijd niet gezien had. Die volgde hij al een paar jaar; een prachtig dier. Net toen hij weg wilde zag hij hem uit de bosrand komen. De verrekijker gepakt en toen zag hij dat zijn achterpoot erbij hing, aangereden. Hij liep op zijn bot. Daarmee kon hij nooit de reegeiten beslaan, dus was hij nutteloos geworden. Dan is er geen aarzeling en met 1 schot was het gedaan. Wat hij wel eens moeilijk vindt is het bepalen van wat er afgeschoten moet worden in dit gebied. Dat gebeurt door met een onafhankelijk persoon door het gebied te gaan en zo wordt het aantal bepaald. Om geen ree-overschot te krijgen wordt er dan een aantal reebokken afgeschoten. Bij de berekening wordt ook een percentage 'doodgereden' opgenomen. Maar niet zo lang geleden hadden ze 6 reebokken afgeschoten en vlak daarna werden er twee reegeiten met allebei embryo's van twee kalfjes in de buik doodgereden op de Wildenborchseweg. Ook een reegeit met melk uit de uiers, dus met ergens een kalf. Ze hebben alles doorzocht maar niks gevonden. Iets later komt iemand ze vertellen dat er een dood reekalf gevonden is. Al vrij groot, maar naïef. Het was door een vos doodgebeten, omdat hij geen bescherming meer kreeg van de moeder. Ja, dat soort verhalen, dan krijgt dit gebied toch weer een andere achtergrondkleur. Al die reeën gaan overigens naar Hotel Bakker, waar de toerist weer op af komt.

Dan gaan we naar buiten om te kijken naar de boomgaard met de oude rassen, waar Hennie Rossel in zijn artikel over oude rassen over schrijft; " Daar (bij Jan Pardijs) hebben wij zelfs wel ca. 50 rassen onder kunnen brengen, een prachtige boomgaard en een zeer bezienswaardige attractie ". Het ziet er prachtig uit, de meeste bomen vol met nog jonge appeltjes.

Jan had in het begin van het gesprek al gesproken over een mijnheer 'Jansen-Maneschijn (mooie naam hè, zegt hij), die rassen veredelt; o.a. Anna van Zieuwent met het verhaal dat er ongeveer 80 jaar geleden een zaailing is gevonden door ene Anna uit Zieuwent". Zo ontstaan de mooiste namen.

En verder lopen we en ik zie de prachtige akkerbloemenrand, het net gemaaide hooi dat naar hobbyboeren gaat nadat Jan al het schadelijke Jacobs Kruiskruid eruit gehaald heeft.

En dan naar een andere hobby, zijn kippen. Hij vertelde al dat hij in 1968, toen hij de boerderij opgebouwd had, een vogelvereniging heeft opgericht. Hij fokte toen allerlei soorten parkieten; Australische parkieten en kuifkwartels. Toen hij een keer aan het showen was in Gorssel, zag hij daar bijzondere kippen. Toen heeft hij de parkieten weg gedaan en is met kippen begonnen. Eerst met Australorbs, grote zwarte kippen, maar ze legden slecht. Toen is hij Amrocks, Wilsemers en Hollands Krielkip gaan fokken; die leggen veel beter. En duiven...ik heb eerlijk gezegd niet alle namen opgeschreven, maar het zijn 2 rassen met 6 'kleurslagen'. En ook zo'n heel klein wit lachduifje, dat vroeger in een klein kooitje boven de deur hing van boerderijen; dat zou geluk brengen. Hij ringt alles en showt nog steeds o.a. in Duitsland, Nordhorn.

Als laatste laat hij me piepjonge patrijsjes zien, net uit het ei. Dat was een hele klus, zegt hij. Fazanten kun je makkelijk fokken, maar patrijzen niet. Ze weten nog steeds niet precies wat patrijzen eten. Hij doet het nu met maden, kleine brandnetel, hardgekookt ei en muur. Eerst had hij allemaal onbevuchte eieren, maar nu is het dus gelukt. Ze willen proberen de patrijs terug te krijgen in het landschap, maar dat zal moeilijk zijn omdat er niet genoeg te eten is en niet genoeg schuilplaatsen meer zijn. Maar Jan houdt vol! Daarvoor is de bloemenrand rond het koolzaad of het graan. Rondom mais heeft het geen zin, zegt hij, omdat onder mais geen onkruid groeit.

En dan als echt allerlaatste laat hij me de opgeknapte tractoren zien; een hobby van hem en kleinzoon Lars. Een oude Eicher van 17 pk. Een Eicher van 22 pk. Ze zien er weer prachtig uit en daar gaat heel veel werk in zitten. Alles vernieuwen, ieder plekje afbikken en schuren en opnieuw lakken. Ze zijn lid van de OTV, Oude Trekkers- en motoren Vereniging.

Ongelofelijk, wat een energie! En ik heb het idee dat ik nog echt niet alles gezien en gehoord heb, dus maken we vast nog een keer een afspraak.

Lucie Bartel

Jan en Annie Kornegoor zijn opa en oma van Gijs.

Gijs Harkink is mijn kleine neefje, schrijft zijn tante Samantha, Hierbij een foto en een deel van het geboortekaartje:

Cynthia en Erik, we wensen jullie heel veel geluk met jullie prachtige zoon.

En natuurlijk ook een felicitatie voor de grootouders, overgrootouders en de tante van Gijs.

Dichter bij de Graafschap

Boekpresentatie tijdens de open tuinen dagen van de Wildenborch op 16 augustus 2015

De regen kwam met bakken uit de hemel, maar de tuinen lieten zich op zijn allermooist zien: na een lange droge periode laafden alle planten zich aan het overvloedige welkome water. Voor de boekpresentatie was het echter buiten te nat. De sfinxen hadden er deze zondagmorgen een extra taak bij: zij bewaakten niet alleen de toegang tot het kasteel, maar ook een kleurrijke massa kleddernatte paraplu's, die buiten in slagorde tegen de muur op hun eigenaren stonden te wachten..

Alle genodigden en geïnteresseerden werden welkom geheten in de tuinkamer van het kasteel en de daarop aansluitende hal. Dat gaf de bijeenkomst, die ter gelegenheid van de 175^e sterfdag van de dichter A.C. W. Staring (1767-1840) was georganiseerd, een zeer intiem karakter. Vermeldenswaard is dat het ook de 10^e sterfdag was van de vader van Winand, Jennine en Anneke.

Het eerste exemplaar van het boek 'Dichter bij de Graafschap', werd aangeboden aan Winand Staring en zijn zusters Jennine en Anneke. Het boek opent met een gedicht van A.C.W. Staring, waarvan de eerste regel luidt: Wij schuilden onder droplend lover..... Toepasselijker kon haast niet, zoals Winand Staring bij zijn dankwoord memoreerde.

De bijeenkomst stond onder leiding van Jaap Nijstad, voorzitter van de Stichting Portfolio. In het voorwoord van het boek wordt aangegeven dat de term De Graafschap niet goed definieerbaar is: is het aan te merken als een historisch of topografisch gegeven, een Nationaal Landschap of toch een voetbalclub? Zelfs voor de meeste inwoners van Gelderland, sterker nog het overgrote deel van de bewoners van de Achterhoek

heeft slechts de voetbalvereniging uit Doetinchem een duidelijk herkenbare identiteit. Welnu dit boek schetst via de inbreng van de inzenders van foto's, gedichten en zeer korte verhalen het beeld van het in elkaar overvloeien van de begrippen Graafschap en Achterhoek.

De bijeenkomst werd opgeluisterd door het duo Mezzo Piano, bestaande uit mezzo sopraan Enneke Schekman en pianiste Esther Scheerder, die zeer helder en goedvol enkele liederen ten gehore brachten uit een liedboek, met deels door Staring zelf geschreven en gecomponeerde zangstukken. Het verdient alle lof om dit betrekkelijk onbekende repertoire zo vol overgave ten gehore te brengen in deze ambiance.

Een zestal dichters droeg hun eigen gedicht voor en wie kan dat beter dan de dichter(es) zelf:

Laurens Hoevenaren : Het vrije vers	Hans Mellendijk : Schuldige weiden
Anneke Buys : De Graafschap	Merel Hubatka : Treden
Bertje van Delden : Beekdal Onderlaatse Laak	Dick van Velzen : Exelse brug

Ik mag namens alle aanwezigen spreken: we hebben genoten van woord, zang en muziek.

Marianne Been

PS. Als liefhebber van schitterende gedichten en mooie fotografie kan ik iedereen het boek zeer aanbevelen. Het is te koop bij de boekhandels in Vorden en Lochem voor € 15,-

Antoni Christiaan Winand Staring, dichter en landman

In de voorgaande nummers van de Wildenborcher heb ik 'Het leven met Staring op de Wildenborch' en 'Karakter van A.C.W. Staring' beschreven. Dit keer wil ik iets vertellen over 'A.C.W. Staring aan het werk'. Ook ditmaal put ik uit hetgeen zijn zoon Winand heeft vastgelegd in 'Levenswijze en karakter van A.C.W. Staring'.

A.C.W. Staring aan het werk

Al hetgeen hij ondernam, zowel werk van studie als andere bezigheid, werd gewoonlijk achter elkaar en zonder tussenpozen afgedaan, al moest hij daar soms ook weken tijd aan besteden. Moest hij echter tijdens niet volstrekt noodzakelijk werk iets ander oppakken, dan bleef het eerste zeer dikwijls onafgedaan liggen. Dat die wijze van werken heel vermoeiend was, valt te begrijpen. Ook was dit hoofdzakelijk de reden dat hij niet graag omvangrijke ondernemingen oppakte. Hij vond het zijn plicht om werk dat al voltooid was, toch nog eens te bezien en eventueel te verbeteren, voornamelijk als dat betrekking had op zijn gedichten. Zo werd zijn gedicht 'Hoop verloren Trouw bewaard' drie keer uitgegeven, steeds met veranderingen.

Hij had een gebrekkige wijze van aantekeningen maken en van zijn omvangrijke correspondentie bewaren. Hij maakte veel aantekeningen op losse papiertjes, die hij dan, samen met andere papieren, samenbond in pakketjes en opborg. Op het laatst waren er zo veel pakketjes, waarin de aantekeningen nauwelijks waren terug te vinden, dat zijn papierkast een doolhof was geworden. Daardoor was het opzoeken van een brief of aantekening een hels karwei voor hem.

Staatkundige gebeurtenissen van zijn tijd trok hij zich als warm vaderlander aan. Daarbij beoordeelde hij zaken en mensen met dezelfde vrijheid waarmee hij godsdienstige onderwerpen bekeek. Door de tijdsomstandigheden werd hij, tussen 1794 en 1813, genoodzaakt veel staatkundige – weinig lucratieve - betrekkingen waar te nemen. Alles werd hem echter, vaak tegen wil en dank, opgedrongen. Hij heeft nooit op een dergelijke post gesolliciteerd.

Met ware geestdrift hield hij verbeteringen en nieuwe uitvindingen in kunsten en wetenschappen bij. Ontdekkingen, grote ondernemingen van industrie waar dan ook, waren voor hem hoogst belangrijk en vormden een dagelijks onderwerp van zijn gesprekken. Hij hield zich zelf ook dikwijls bezig met het peinzen op wiskundige verbeteringen of nieuwe uitvindingen. Zo vormden nu en dan het onderwerp van zijn overdenkingen: een windmolen waarvan de wieken als scheepsmasten overeind zouden staan; een zogenaamde Delver, die door paarden of stoomkracht aarde zou uitgraven en opwerpen; een Diepegge voor het verdiepen van stromende wateren enz.

Jennine Staring

Mansholt

Enkele Wildenborchers waagden zich op een zwoele zomeravond buiten de provincie-grenzen en genoten van de theatervoorstelling Mansholt op Boerderij Hof Kagelink in Diepenheim. De boerderij vormde een perfect decor voor de bewogen levensgeschiedenis van Sicco Mansholt, net voordat hij zijn functie als Eurocommissaris van Landbouw, vanwege zijn pensionering, neer zou leggen.

In die periode had hij een stormachtige liefdesrelatie met de piepjonge Petra Kelly, de latere oprichtster van de Grünen in Duitsland. Eerder had hij met zijn vrouw het plan opgevat om een boerderij in Drenthe te kopen en daar na zijn pensioen te gaan leven. Het bezoek aan die boerderij was op zich al een heel avontuur, omdat de Drentse boer, die het hoofd nog amper boven water kon houden met het telen van zijn "Irenes" helemaal door het lint ging, toen hij begreep dat uitgerekend Mansholt, die Eurocommissaris die er "persoonlijk" voor gezorgd had, dat hij met zijn kleine bedrijf niet verder kon opboksen tegen de groten, zijn grond wilde kopen.

Een boer z'n grond afpakken, dat is wel het laatste wat je hem aan kunt doen! De Drentse boer schiet zichzelf dan ook ter plekke overhoop in al zijn wanhoop!

Uiteindelijk komt Mansholt toch weer bij zinnen en keert terug bij zijn vrouw, die de Drentse boerderij gekocht had, zonder dat haar man daar verder bij betrokken was geweest. Die had het immers te druk had met zijn Petra en het opstellen van zijn laatste manifest. Daarin stelt hij zijn hele beleid ter discussie en komt tot de conclusie dat hij weliswaar met de doorge-voerde besluiten het voedselprobleem voor Europa had opgelost maar dat de neveneffecten voor het milieu dermate verstrekkende gevolgen hebben, dat we meer en meer toe moeten naar een economie zonder verspilling van grondstoffen.

Na afloop beantwoordde oud minister Kees Veerman vragen van de regisseur en de schrijver van het stuk. Veerman deelt met Mansholt zowel zijn politieke loopbaan als de loopbaan als boer en heeft hem persoonlijk aan het eind van zijn leven goed gekend.

Wij keerden zeer voldaan terug in de Wildenborch na een spannende toneelavond, die inzicht gaf in de landbouwpolitiek van de tweede helft van de vorige eeuw en het bewogen leven van een zo vooraanstaand invloedrijk man.

Marianne Been

Een avondje anders in de Kapel

Op een mooie zomerse zaterdagavond was de Kapel voor de zoveelste maal mijn bakermat voor een heerlijke avond. Nee niet georganiseerd door de Oranjevereniging of de Kapel-commissie, maar door en voor de bewoners van mijn nieuwe woonstee, de Brouwershof in Lochem. (Ik wist helemaal niets af van dit initiatief, maar leuk vond ik het wel, zo weer eventjes op vertrouwde grond te mogen zijn). Eerder op de middag hadden wij een demonstratie glasblazen bijgewoond in Laren. Daar gaf Mart Martorelli ons een demonstratie glasblazen, waarbij hij een zeugje blies, compleet met een biggetje in de buik, zonder dat daar de beer of de K.I. daar aan te pas waren gekomen. Boeren doe dat hem maar eens na! Hij kan het ook vast wel met een koe en een kalf!

Maar terug naar de Kapel, waar dit verhaaltje over gaat.

Hoe anders is het om dat te ervaren: een lege Kapel, die bij andere buurtevenementen van de Wildenborch altijd helemaal volstroomt met alle bekenden, waar het een geroezemoes is van jewelste en waar alle wetenswaardigheden tussen de buurtgenoten enthousiast worden uitgewisseld. Nu ook allemaal bekende gezichten, maar wel een stuk minder. Vanwege het mooie weer, had onze feestcommissie, die ieder jaar een uitje verzorgt voor alle bewoners van de Brouwershof, stoelen en tafels gecharterd die buiten op het Hans Ezermanplein stonden opgesteld. Ik heb uitvoerig verteld over de geschiedenis van de bouw van de Kapel en de rol die Hans Ezerman daarin heeft gespeeld, zodat nu iedereen weet waar de Wildenborchers allemaal toe in staat zijn.

Waar de keuken altijd bemand wordt door onze vertrouwde Wildenborchers, konden we nu ons zelf bedienen van drankjes. De feestcommissie had een chinees buffet georganiseerd, dat we ons allemaal heel goed lieten smaken. En als uitsmijter kwam er een echte Italiaan langs met een ijscoke compleet met bel!

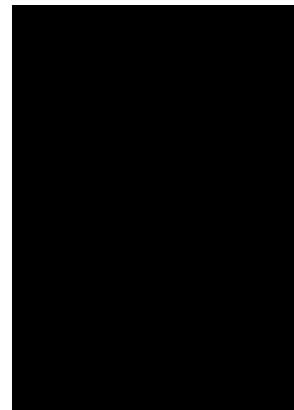
Leuk al die medebewoners met glunderende gezichten te zien genieten van een ouderwets hoorntje ijs in verschillende smaken. Het leek of we weer even terug waren in de tijd, welk gevoel nog versterkt werd door het bekijken van de collage oude foto's in de kapel, die bij menigeen herinneringen aan vroeger tijden opriep.

Marianne Been

Postvak In

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
[Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Tamme kastanjes zoeken

Achter in 'Het Bosket' staat een tamme kastanjeboom.

De plek kun je vinden als je van de 'koepelheuvel' richting Kapelweg loopt, de boom staat pal langs het pad en is omringd door rode beuken.

De 'koepelheuvel' is een uitkijkpunt van - en naar het kasteel. Het was ooit de bedoeling om op die plek een koepel te plaatsen, maar dat is nooit gebeurd. Er staat wel een bank op.

Misschien zeggen deze gegevens je helemaal niets, dan zou dat een reden kunnen zijn om deze herfst eens te gaan wandelen in 'Het Bosket' (het bosgebied achter de Kapel).

Meestal liggen de tamme kastanjes de tweede helft van oktober onder de boom.

Hier is een recept voor een cake met tamme kastanjes, gelezen in Landleven 2010. Het lijkt heel lekker.

Een heerlijke volle cake met tamme kastanjes

Ingrediënten:

- 500 g tamme kastanjes
- 125 g pure chocolade
- 2 el water
- 125 g zachte boter
- 100 g suiker
- 2 dl slagroom
- 1 tl suiker

Bereidingswijze:

Was de kastanjes en kerf ze aan de bovenkant met een scherp mes. Nu kun je het bruine schilletje gemakkelijk verwijderen. Probeer meteen het binnenste vliesje en het harde stukje te verwijderen. Vul een ruime pan met water en breng de kastanjes hierin aan de kook. Laat ze vervolgens 1 uur zachtjes koken tot de kastanjes gaar zijn. Probeer nu de restanten van het binnenste vliesje zo goed mogelijk te verwijderen. Pureer de kastanjes in een keukenmachine en doe ze over in een kom. Smelt de chocolade in het water; roer tot er een dikke crème ontstaat. Meng de boter en de suiker zacht en romig en roer hier de enigszins afgekoelde chocolade en kastanje puree doorheen. Giet het mengsel in een ingevette cakevorm en strijk de bovenkant glad. Zet de vorm ongeveer 24 uur in de koelkast, stort over en verdeel de cake dan in plakken. Klop de room stijf met de suiker en vul hiermee een spuitzak met kartelmond. Decoreer met rozetjes room.

Veel wandel-, zoek- en kookplezier!

Bertus /Joke Wiltink

Schoonmaakrooster Kapel

september	2 keer	Jannie Reintjes – Gerda Bijenhof
oktober	2 keer	Hanny Ezerman – Lindsey Mennink – Annie Kruisselbrink
november	2 keer	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink
december	2 keer	Aly van Arragon – Diny Pladdet – Riet van Ditshuizen
januari	2 keer	Diny van Ark – Gerry Kistemaker – Annie Schröer
februari	2 keer	Gerda Mennink – Henny Zweverink
maart	2 keer	Stien Brinkerhof – Riek Vliem – Hermien Oplaat

Het is de bedoeling dat vóór de tweede zondag van de maand wordt schoongemaakt vanwege de kerkdienst. De tweede schoonmaak in overleg, in verband met verhuur. Janny Sligman doet de ramen en belt u als geheugensteuntje wanneer u aan de beurt bent. De lijst van werkzaamheden hangt in de werkkast.

Agenda

Kapelcommissie: Zondag 3 januari 2016
Winterwandeling, starten tussen 11.00 uur en 13.00 uur.

*Dit wordt de 25^e winterwandeling in de Wildenborch, natuurlijk doen we daarom wat extra's.
Dus, wees erbij!*

Kapelcommissie: Vrijdag 8 januari 2016
Nieuwjaarsreceptie, aanvang 20.00 uur

We willen de traditionele play-back graag voortzetten. Doe jij ook mee? Meld je aan bij Reinier Klein Brinke. E-mail: reinierkleinbrinke@planet.nl, Tel.:(0575) 55 65 12

Verenigingen

Schietvereniging: elke dinsdag, van 20.15 uur tot 22.30 uur.
seizoen 3de dinsdag van augustus t/m laatste dinsdag in juni.

Koersbal: 1ste en 3de donderdag van de maand. vanaf 19.30 uur.

Volksdansgroep: Elke donderdag, van 9.30 uur tot 11.00 uur.

Wildenborchse
Vrouwenclub: Laatste donderdag van de maand.
van 20.00 uur tot omstreeks 22.00 uur.
van oktober t/m april.

Klootschieten: 3de zondag van iedere maand
10.00 uur verzamelen bij de Kapel.